

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Fui in insula, quæ appellatur Pathmos. Sectio XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

enim est vis Hebraeae dictionis, desumpta metaphora à consuetudine erubescen-
tium, qui solent festinare, id est, quàm citissime, sese reliquorum consuetudini, &
aspectui subtrahere, cui etiam concinit noster Lusitanus idiotismus, quo *Currere*
pro *Pudescere*, vsurpamus.

Fui in insula, quæ appellatur Pathmos.

SECTIO XXI.

COMMEMORAT Ioannes locum suarum visionum, docetque fuisse in-
sulam Pathmon, ad quam fuerat à Domitiano Imperatore relegatus, ad ef-
fodienda metalla, vt tradit Primasius & Victorinus Pictauiensis in commentarijs
super Apocalypsim. Est autem ea insula vna ex iis, quæ sunt in mari Ægæo, quod
nunc Archipelagus appellatur, diciturque vulgo *Palmosa*: est præterea ea insula
vicina Rhodo, Sporadum vna, et auctor est Plinius libr. 4. cap. 12. in ea parte
Ægæi maris, quæ à Icaro nomen accepit, vident Plinius, Scyabòque testan-
tur quadrangularem esse figuram, quadraginta milliaria, quæ decem leucas Hispa-
nas conficiunt, suo ambitu coercens, montuosa, metallorumque venis locuples,
sed nostri Ioannis exilij & Apocalypsis reuelatione multo locupletior. Nobili-
tatur etiam pulcherrimo canobio eiusdem Ioannis nomine, quod in media fe-
rè insula tanquam arx fortissima ad insulam defensionem eminet, à Ioannis disci-
pulis vt creditur, olim ædificatum, modòque à monachis, qui Diui Basilij regu-
lam sequuntur, habitari dicitur, quos Græci *καλοὶ ποῦτας*, quasi bonos, pulchros-
que senes appellant, non sine magno quodam miraculo, Diui scilicet Ioannis
beneficio, à piratarum, qui toto eo mari frequentes, infestique grassantur, in-
curtionibus & iniurijs semper immune. Fuit olim hæc insula subiecta Rho-
dijs, hodie est in Turcarum ditione. Non verò statim ac relegatus est in Path-
mon Apocalypsim conscripsit, sed ad finem imperij Domitiani, vt ait D. Irenæus
libro 5. contra Hæreses.

Primum aduerte, quo tempore Ioannes ab imperatore terreno propter fidem
exilio mulctabatur, tunc maioribus fuisse à cælesti principe delicijs, & fauoribus
recreatum. In insula Pathmos, inquit Ambrosius Ansbertus, à Domitiano relegatus,
metalloque damnatus, vbi punitur humana vinciri custodia, ibi metas humanitatis
transcendens, libero contuitu meruit videre diuina, & cui tunc certa terrarum spatia
verita sunt adire, secreta concessa sunt caelestia penetrare. Sic Christi fides, sic sibi etiam
beneuens temporalibus malis, bonis perfruitur sempiternis. Illud est præcipuè obser-
uandum, in insula fuisse Ioanni Apocalypsis huius mysteria reuelata, quia solitu-
do & loca ab hominum consuetudine seiuncta, contemplationi sunt aptiora, iux-
ta illud Osee. 2. *Ece ego lactabo eam, & ducam eam in solitudinem, & loquar ad*
cor eius: vbi lactabo, idem est quod, decipiam, vt est perspicuum ex Prouerborum
1. cum dicitur: si relactauerint peccatores, id est, decipere tentauerint, ne acquiescas eis.
Et cap. 16. *Vr iniquus lactat amicum suum.* Et Iob. 31. *si vidi solem cum fulgeret, &*
Lunam incedentem clarè, & lactatum est in abscondito cor meum pro quo legit vul-
gatus, *lactatum* & est sensus, Si deceptum est cor meum, vt illis Diuinitatè tribue-
rem. Locus igitur Osee hunc sensum habet, *Ego lactabo eam*, id est, blandimentis
alliciam, & qua deceptam, & ita lactatam, blanditissimè, delinitam ducam in solitu-
dinem, hoc est, in locum ab hominum consuetudine, & perturbatione seiunctum.
Et loquar ad cor eius, id est, blandè tractabo, ei; arcana mea ipsi grata placencia que
aperiã. Hoc ipsum significauit campus ille, in què egressus fuit Isaac ad se exercen-
dum. Genes. 24. quemadmodum interpretatur Philo Iudæus libro secundo alle-
goriarum sacra legis: vbi nostra vulgata habet, *Egressus fuerat ad meditandum in agro,*

Festinare.
pro confundere.

Primasius.
Victor. Pict.
Locus visio-
num & esci-
lis Ioannis.
Plinius.
Strabo.
Insula Path-
mos figura
et longitudo

Irenæus.

II.

Cum Ioannes
afflictor à
Domitiano,
tunc à Christo
recreator.
Amb. Ans-
bertus.
Solitudo
apta contem-
plationi.
Osee. 2. 24.
Prou. 1. 10.

16. 29.

Iob. 31. 26.
Lactare pro
decipere.

Genes. 24.
Philo.

Græcè legimus, ἀδδελύγῳ, id est: exerceri, Hebraicè, Laſua ch: ſignificat autem, ſua, propriè ſubmiſſa voce loqui, & labiis tenuis obloqui inſtar orantis, ita vertit Paraphraſes Chaldaicus, *Egreſſus eſt Iſaac ad orandum in agro*, quia videlicet ager locus eſt liber ſeiunctusque ab hominum commercio, atque adeo contemplationi accommodatus. Idcirco ferè omnes inſigniores viſiones in montibus, aut ſolitudine acciderunt. Sic enim Moyſes cum oves Iethro ſoceri ſui paſceret, minaretque gregem ad interiora deſerti, vidit viſionem illam magnam rubi, qui ardebat, & non conſummebatur. Exod. 3. Iacob in campo ſcalam ſtantem ſuper terram, cuius cacumen cælum tangebatur, Angelosque aſcendentes per eam, & deſcendentes, Dominumque innixum ſcalæ conſpexit. Genef. 28. Sic Helias in monte ad oſtium ſpeluncæ Dominus apparuit. 3. Reg. 19. Ibique ſibilo auræ tenuis fuit mirum in modum receptus, quod expendens Eucherius lib. 4. in libros Regum cap. 8. docet, tunc nos ſibilum auræ tenuis percipere, cum ſaporem incircumſcriptæ veritatis contemplatione ſubtiliter deguſtamur. *re etè autem ſubditur: Quod cum audiſſet Helias operuit vultum ſuum pallio, & egreſſus ſtetit in oſtio ſpeluncæ. In ſpelunca, inquit, ſua oſtio ſtat, & faciem velat, quia dum contemplationis gratia vox ſuperſerna intelligentia fit in mente, totus homo iam intra ſpeluncam non eſt, quia animum carnis cura non poſidet, & mortalitatis anguſtias exire ſeditatur, nec eſt autem, ut faciem vellet, quia dum ad altiora intelligentia ducitur, quanto ſublimius leuatur, tanto magis per humilitatem ſe debet premere, Denique Chriſtus Dominus in monte tranſfigurare ſe voluit. Matth. 17.*

Inſigniores
viſiones, in
montibus.
Exod. 3.

Genef. 28.
3. Reg. 19.
Eucher.

Contempla-
tionis viſus
effeſus.

III.

Hæc nimirum cauſa eſt cur antiqui Patres miris laudibus vitam eremiticam in cælum uſque extollebant: in quibus D. Baſilius in opusculo de laudibus vitæ ſolitariae; illuſtriſſima de vita ſolitaria, in eandem ſententiam, quam perſequimur, encomia commemorat, vnde hæc ſeleſiora delibauimus: *ſolitaria vita caeleſtis doctrina ſchola eſt, diuinarum artium diſciplina, paradifus deliciarum, vbi roſe charitatis igneo rubore flammeſcunt, lilia caſtitati niueo albent candore, & humilitatis viola, dum imis contenta ſunt, nullis ſtatibus impelluntur: eſt ſanctarum mentium delectatio, & intimi guſtus inexhauſta dulcedo, fornax vbi ſuperni regis uſa formantur, & ad perpetuum nitorem malleo poenitentia percuffa, perueniunt: o cella negotiatoris caeleſtium apotheca, felix commercium vbi terrenis caeleſtia, tranſitorijs mutantur æterna, ſpiritualis exercitijs mirabilis officina, ſacræ militiæ tabernaculum, prociñtus triumphatoris exercitus, caſtrum Dei, turris Dauid, que adificata eſt cum propugnaculis, mille chypei dependent ex ea, omnis armatura ſortium. Tu campus diuini prælij, ſpiritualis arx certaminis, Angelorum ſpectaculum, paleſtra fortiter dimicantium luctatoris, virens vallis in expeditione currentium, munitionis ſortium, præſidium neſcientium cedere bellatorum: o cremus mors virtutum, fomes & vita virtutum: tibi Moyſes dedit bis accepta legiſ decalogum: per te Helias nouit Domini pertranſcuntis excuſſum: per te Helifæus duplicem magiſtrū ſortitus eſt ſpiritum: tu ſcala illa Iacob qua homines uehſ ad cælum, & Angelos ad humanum deponis auxiliū: tu nuptialis thalamus, in quo ſancti ſpiritus annuſtribuitur, & celeſtis ſponſo felix anima federatur. Te Dauid perit, cum mundi mala perferret, cum timidi & tenebroſi cordis tadium ſuſtineret. Ecce, inquit, elongaui fugiens, & mansi in ſolitudine, & quid amplius memoremur? Quandoquidem ipſe ſaluator omnium, in exordio ſue manifeſtationis inuiſere, ac propria te dignatus eſt habitatione conſecrare. Hæc & alia loco citato Baſilius. Legendus eſt quoque D. Hieronymus ad Heliodorum de laude vitæ ſolitariae, vbi præter alia, ſic exclamat: *o deſertum Chriſti floribus vernans, o ſolitudo in qua illi naſcuntur lapides, de quibus in Apocalypſi ciuitas magni Regis extruitur, o cremus familiaris Deo gaudens, quid agis frater in ſæculo, qui maior es mundo?**

Vite erem-
itice enco-
mia.

Ex D. Baſil.

Pſalm. 54.